

Tiedote, julkaisuvapaa 11.9.2018

Savuttomuustyöhön huomiota ammatillisissa oppilaitoksissa

Tupakkalaki kieltää tupakoinnin ammatillisten oppilaitosten alueella. Savuton kunta -ohjelmassa on seurattu suositeltujen toimenpiteiden toteutumista Savuton ammatillinen oppilaitos -kyselyin vuosina 2013, 2015 ja 2018. Kysely osoitettiin koulutusyksiköiden rehtoreille, ja noin puolet oppilaitoksista vastasi kyselyyn.

Yleisesti voidaan todeta, että ammatillisissa oppilaitoksissa savuttomuutta pidetään tärkeänä, mutta asiaan ei panosteta enää niin vahvasti kuin aiemmin. Tupakointi on vähentynyt ammattiin opiskelevien nuorten keskuudessa, mutta nuuskan käyttö puolestaan lisääntynyt, ja savuttomuuden kehittäminen vaatii jatkuvaa ja pitkäjänteistä työtä.

26 % vastaajista arvioi, että savuttomuus toteutuu heidän oppilaitoksessaan hyvin, ja 58 % mielestä se toteutuu melko hyvin. 13 % vastaa, että savuttomuus toteutuu huonosti tai melko huonosti. Noin 81 % vastaajista on sitä mieltä, että opiskelijat, henkilökunta ja vierailijat noudattavat tupakointikieltoa hyvin tai melko hyvin.

Osallistaminen ja valvonta nousevat esille

Oppilaitosten henkilöstö on mukana savuttomuustyössä mm. näyttämällä esimerkkiä savuttomuudesta, puuttamalla opiskelijoiden tupakointiin, järjestämällä savuttomuuteen liittyviä teemapäiviä ja tapahtumia, sekä integroimalla savuttomuuden opetukseen. Joissakin oppilaitoksissa opiskelijat ovat mukana tapahtumien suunnittelemisessa ja järjestämisessä, sekä opiskeluterveydenhuollon toimintasuunnitelman laatimisessa ja savuttoman toiminnan suunnittelemisessa.

Vastauksista ilmenee, että saman oppilaitoksen eri yksiköissä tilanteet voivat olla hyvin erilaisia; yhtenäistä toimintakulttuuria ei välttämättä ole saavutettu. Tärkeimpinä keinoina, joilla tupakoimattomuutta edistetään oppilaitoksissa, esille nousevat kannustaminen ja ohjaus, henkilökunnan esimerkki, terveyden ja hyvinvoinnin vieminen osaksi opetussuunnitelmaa ja -sisältöjä, tupakoinnin lopettamisen tuki, muistuttaminen, järjestelmällinen puuttuminen, kannustuskampanjat, muun yhteisöllisen toiminnan lisääminen ja korvaavien toimintamallien kehittäminen. Toisaalta myös perinteisemmät keinot kuten valistus, säännöt ja valvonta toistuvat vastauksissa. Myös opiskelupäivien rytmitys niin, ettei tupakointi ole luonteva osa päivää, nousi esille.

Esimerkkejä tupakoimattomuustyön esteistä olivat rajallisina pidetyt valvonta-, puuttumis- ja sanktiomahdollisuudet, tupakoivat tai asiaan välinpitämättömästi suhtautuvat henkilökunnan jäsenet, jatkuvat leikkaukset resursseihin, sekä opiskelija-asuntoloissa ympärivuorokautisen valvonnan puute. Tupakoinnin vähennyttyä asiaa ei koeta enää niin tarpeelliseksi, eikä asialle aina saada tukea opiskelijoiden huoltajilta. Myös lisääntynyt nuuskan käyttö nousi esille monessa vastauksessa. Yhtenä vaikeutena oli oppilaitoksen alueen rajojen ulkopuolella tapahtuva tupakointi ja mahdollisuus puuttua siihen.

Kehitettävää on erityisesti seuraavissa toimenpiteissä:

- Savuttomasta toimintakulttuurista tulisi mainita henkilöstön rekrytointi-ilmoituksissa.
- Henkilöstöä ja opiskelijoita kannattaa osallistaa savuttomuustyön kehittämiseen.
- Tupakoinnin lopettamisen tukea työntekijöille ja opiskelijoille tulee vahvistaa. Tuki tulee sisällyttää opiskeluterveydenhuollon ja työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan.
- Työharjoittelupaikkojen savuttomuuteen ja siihen ohjaukseen tulee kiinnittää huomiota.
- Kouluterveyskyselyn tulosten hyödyntämiseen kehitystyössä tulee panostaa.

Lisätietoja

Tulokset julkistetaan Kuntamarkkinoilla Helsingissä 12.9. keskiviikkona kello 13 (huone A3.21).

- ♥ Tarja Kristiina Ikonen, toiminnanjohtaja, Savon Sydänpiiri ry 0500 574 642
- ♥ Maria Puustinen, suunnittelija, kuntien savuttomuuden tukeminen 044 7021 746
- ♥ Tarja Tapaninen, suunnittelija, 28 päivää ilman palvelu 044 7022 110